

← [Forrige artikel](#)

Den danske underverden

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 214

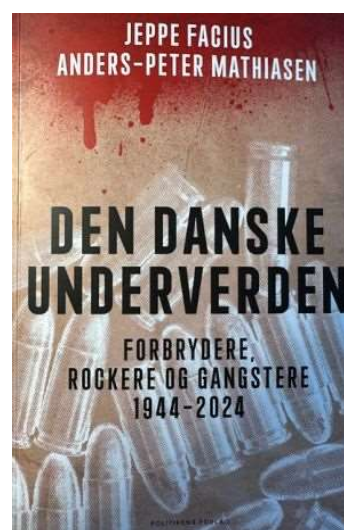
Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Jeppe Facius & Anders-Peter Mathiasen

Den danske underverden

Forbrydere, rockere og gangstere 1944-2024

Politikens Forlag. 312 sider. 300 kr.

Forbrydere, rockere og gangstere 1944-2024. Bogens hovedlinjer er godt kendt, hvis du som dansker har fulgt medierne gennem årene. Bogen genopfrisker med enkelte detaljer, hvem der styrede den danske kriminelle underverden. Her er storsmulgere, porno og sexindustri. Bander, rockere, Christiania og så kriminaliteten af i dag. Bogen præsenterer i grove hovedtræk udviklingen med punktvisse historier

Af *Michael Koch*

Denne bog er ganske speciel. Den starter i en besættelsestid, hvor forbrugeren først skulle klippe et lille kvadratisk papirmærke for at købe lidt smør. Ikke en pakke som vi kender men reelt set kun fem gram. Bogen slutter i en tid, hvor få klik på internettet kan ændre dagsprisen totalt på ulovligt importeret hash.

Imellem de to modpoler - og hele den utrolige udvikling der er sket mellem 1944 og 2024 - har der uden ophold været kriminelle, som aktivt spekulerede i, hvordan de hurtigt kunne skaffe mange penge. Mange af de bagmænd, mellemmand og andre lyssky personer i den underverden har været omtalt i medierne. De samme medier har skabt bagmændenes titler, som igen skabte stærke holdninger i befolkningen. Tænk blot på bagmand, bolighaj og narkosmulger for at nævne et par få.

Kriminaliteten i den danske underverden er lurvet, beskidt og ind i mellem også livsfarlig for almindelige mennesker. Det handler bogen meget om. Bagmændene til al den kriminalitet er gennemgående beskrevet fra deres start i branchen, og ofte til det endegyldigt er slut.

En enkelt forbryder, William Brorson født i 1922, som var en trist skæbne, er nok den eneste forbryder, som påkalder sig en form for sympati og tilgivelse. Han starter som en kasseret dreng af en mor, der hellere ville dyrke en ny mand. William blev smidt ud af hjemmet. Da drengen så tisede i sengen af usikkerhed og manglende tryghed, begynder det at gå galt. Nonnerne på børnehjemmet var så ondskabsfulde, at den lille dreng blev svøbt i det våde tisselagen og ikke andet og så sendt i skole. Den slags og meget værre udløste naturligvis noget rigtig skidt, og drengen blev ikke kun

voldsmand men også sat i fængsel for to mord. Det var så langt fra sikkert, at William var gerningsmanden, men han sad i 33 år, inden han kom ud. Lige inden han skulle løslades, var der først en psykologisk vurdering ved overlægen. Hun havde holdt mange lange samtaler med Brorson, og han skulle så have svar på, om han kom ud.

Da han sad og ventede i åndeløs usikkerhed, kom hun ikke til det aftalte møde. William kiggede rundt, og gennem kontorernes vinduer så han, at der var stor festlig reception, hvor overlægen morede sig. Han ventede i timevis. Da hun kom, sagde hun, at hun var kaldt ud til akut sygdom. William tabte da hovedet, og smækkede hende en knaldende lussing. Da hun havde sundet sig, sagde hun undskyld. William blev sluset ud i samfundet. Nu havde han siddet på syv kvadratmeter med højt vindue i 33 år, så det at bo øverst i højhuset Domus Vista med udsigt til Sverige og Roskilde, var alt for åbent for ham.

Under krigen var der store penge i at handle med rationeringsmærker, ikke i ark, men i kasser, mange kasser. Tyvekoster og smuglervarer skiftede ejere under besættelsen og årene efter. Fede Ejnar, Edderkoppen og mange andre styrede med hård hånd og havde mange fra politiet på lønningslisten. Senere er kriminaliteten blevet meget mere organiseret med mere prostitution og masser af billige cigaretter og flasker til folk, der vil købe den slags.

Nye navne som Bent Ricardo Madsen og Blask er blandt de nye aktører. Med hurtige motorbåde til Østtyskland blev der hentet så meget, som bådene kunne slæbe. Det var tragikomisk, at de danske smuglere sad og drak sammen med de toldere i Østtyskland, der skulle stoppe dem. En enkelt gang var det ved at gå galt, Ricardo sejlede over bag et hollandsk fragtskib, kravlede ind af et køje, og hængte sin stofpose med alle kontanterne til at købe cigaretter for ud af vinduet. Han hoppede ned i køjen og lod som om han sov. Da skibet blev ransaget i rum sø, sagde tolderne bare: "Skal vi vække ham der", "næ, lad ham bare sove" - og Ricardo slap igen.

Da præsten og Spies begyndte at køre og flyve danskerne til Spanien, åbnede Ricardo en bar i det sydlige, godt beskyttet af General Francos ulyst til at skabe udleveringsaftaler med Danmark. Bodegaen hed såmænd Ricardos Smuglerbar, og udsmykningen var hundredevis af cigaretkartoner i fiskenet under loftet. Det var en bragende succes. Der blev skrevet mange autografer i de år.

Senere skulle danskerne lære ord som bolighaj, boligspekulant og mange flere begreber opfundet af formiddagsbladene. Frigivelsen af pornoen lukkede op for et Vesterbro, hvor nye navne som Svend Thevis, Blomsten og flere andre havde hele opgange ombygget til bordeller. I stuen solgte man medlemskort til 15 kroner i forsøg på at slippe for en rufferianklage. Der kom Easybar, Kakadue Bar og et belejligt hus overfor med piger i hver lejlighed. Det var ikke nemt for politiet at rydde op, men bogen beskriver lidt af indsatsen - og de mange kiksere undervejs.

I oktober 1975 begyndte retssagerne mod eksempelvis Thevis, men dygtige advokater fik politiets stort anlagte sager til at gå fra hinanden, som man piller løg. Andre bagmænd satte system i narkosmugleriet, og over 150 døde om året af narko. Hash var fortsat den største andel af de ulovlige stoffer, og udspekulerede smuglere købte den store kapsejler Atlantic Privateer, som blev ombygget til jobbet. Med uerfaren besætning gik turen fra Danmark til Marokko, hvor båden blev lastet med 13 tons hash. Efterfølgende sejlede de søsyge på en livsfarlig hjemtur til Sjælland, hvor de utrolige mængder blev ompakket og solgt.

Politiet fik ind i mellem tip, der virkede, og smuglere og bagmænd blev til jaget vildt. En sad i 20 måneder i verdens farligste fængsel i Rio, inden han gav op, og bad om at komme hjem til dansk straf. Ris og bønner med fedtet brun sovs i snavset skål på et klæbrigt gulv kan knække enhver.

Vi lærte om Christiania og alt det, der skete, og var vidner til de første "vilde engle", efter at unge på knallert havde set "De grønne baretter" og filmen "Easy rider". Kimen til rockerklubberne var lagt, og det udviklede sig. Som bekendt så meget, at der opstod flere rockerkrige med tragiske mord. Der var desværre også uskyldige forbigående, der mistede livet under de kampe.

Der kom også indvandrergrupperinger til, og Lille A og Store A blev kendte i medierne. Bogen beskriver udviklingen kronologisk, og har afsat i de enkelte storaktører, som man har kunnet finde materiale om. Folk i periferien blandt andet håndlangere og de mange prostituerede, der hvirvles ind

i jagten på penge, er også beskrevet. Forbrydere, som ikke kunne lade være med at prale, blev afsløret af bartendere, som reelt var fra toldvæsnet. De var ansat som ølsvingere med store ører.

Rockermord og de store smugleres tragiske nedture og dødsfald blev til en epokes afslutning, mens nye aktører fra bander og triader blandede sig i den lukkede del af Danmark. Mens det kan være trivielt at læse om de mange beskrevne forbrydere, er der gennem bogen enkelte historier og omtaler, der kan få en til at spærre øjnene op. Det er ligeså grimt, som sexbutikkerne var, inden Vesterbro blev saneret.

William Brorson? Ja han var blevet gode venner med fængselspræst Johannes Møllehave, der havde ondt af ham. William flyttede ind i Møllehaves sommerbolig på Langeland og blev der i 16 år. Det var ikke lige meningen, men sådan var det. William var populær, for han var hjælpsomheden selv, og alle kunne lide ham. Da han fyldte rundt, så man en karavane af mennesker på Langeland, som ikke normalt kom der. Det var tidligere medfanger fra Vridsløselille, der kom på besøg. Kagen var ikke pyntet med lys, det var rygeklare "joints". Der blev festet igennem, mens naboerne morede sig over de herlige mennesker på besøg. William kom i gode hænder, han blev et godt menneske, og han blev 82 år.

[Historie-online.dk, den 3. april 2024]

← [Forrige artikel](#)

SE RELATEREDE ARTIKLER

BAG TREMMER

VENSLEVRØVERNE

STRAFFET PÅ LIVET

Museumsnumre 77 - Begmand

Ole Mortensøn fortæller om begravningens kunst

TV-tips, uge 17, 2024

Bl.a. serie om Boris Johnson

Brikker til Ukraines historie